COLOCVIU STRATEGIC

UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE APĂRARE „CAROL I"
CENTRUL DE STUDII STRATEGICE DE APĂRARE ŞI SECURITATE

Nr. 3
2011

INFLUENȚE ALE GLOBALIZĂRII ASUPRA SECURITĂȚII ECONOMICE NAȚIONALE

Costin HINȚA-DOROFTEI

CONCLUZII:

- ***Securitatea devine din ce în ce mai mult o problemă globală.***
- ***Globalizarea reprezintă principalul fenomen care afectează mediul de securitate contemporan prin crearea de riscuri, dar şi de oportunități pentru statele lumii.***
- ***Dimensiunea economică influențează în mod decisiv matricea de securitate globală.***
- ***Creşte rolul organizațiilor economice transnaționale devenind din ce în ce mai mult un competitor demn de luat în seamă de către întreprinderile naționale.***
- ***În actualul context, economia națională trebuie să se integreze şi să se ralieze cât mai bine la piețele internaționale, în cazul României, în special celei a Uniunii Europene.***

Reprezintă o trăsătură a perioadei actuale faptul că „*securitatea s-a transformat mai mult decât oricând într-o problemă globală*"[1], globalizarea rămânând „*în continuare, principalul factor de influență a mediului de securitate contemporan, astfel încât trebuie surprinse în mod realist şi pragmatic, atât riscurile şi amenințările ce pot avea repercusiuni asupra securității naționale, cât şi oportunitățile apărute în urma proceselor complexe generate de fenomenul globalizării şi care, exploatate în cadrul unor programe coerente, pot contribui la dezvoltarea economică a țării*"[2].

Se apreciază că globalizarea reprezintă „*principalul fenomen care influențează mediul de securitate contemporan, creând atât oportunități, cât şi noi riscuri şi amenințări. În acest mediu, nici un stat nu se poate izola sau rămâne neutru, nici un stat nu este la adăpost şi nici unul nu trebuie să rămână în afara proceselor globale. Securitatea internațională tinde tot mai mult să-şi manifeste caracterul indivizibil, iar comunitatea internațională este tot mai conştientă de răspunderile ce îi revin. Principial, globalizarea profilează o şansă reală de dezvoltare economică pozitivă, aptă să creeze prosperitate, dar înscrierea pe această tendință nu este o certitudine garantată pentru fiecare țară; ea depinde de capacitatea statelor de a exploata aceste oportunități, provocările inerente globalizării crescânde a economiei mondiale sunt numeroase, iar temerile legate de efectele acesteia pot fi întemeiate, este tot pentru că, în caz contrar, cel mai mare risc pentru o țară este acela de a rămâne în afara proceselor globalizante pozitive*"[3].

De asemenea, este exprimată opinia potrivit căreia „*chiar dacă este atât de adevărat, în ultimă instanță, globalizarea se impune ca un proces obiectiv, susținut de realitatea schimbărilor tehnologice şi economice curente*

şi nu poate fi asimilată nicidecum cu o politică, care să poată fi apreciată ca bună sau rea şi care să poată fi, ca atare, acceptată sau respinsă"[4].

Dimensiunea economică, parte a componentei multidimensionale de securitate a „matricei de securitate"[5] influenţează în mod decisiv trăsăturile mediului de securitate actual caracterizat în principal de „*dispariţia distincţiei dintre intern şi extern*"[6]. Devenită axiomă unanim acceptată în lucrările de specialitate aprecierea faptului că „*economia competitivă şi performantă – pilon al securităţii naţionale*"[7] reprezintă mijlocul absolut necesar ţării noastre „*pentru a-şi gestiona riscurile, ameninţările şi vulnerabilităţile cu care se confruntă*"[8], motiv pentru care „*România trebuie să dispună de resurse, forţe şi mijloace proprii*"[9].

Asigurarea acestor resurse, depinde de nivelul de competitivitate a economiei naţionale. Este recunoscută opinia potrivit căreia „*la nivelul statelor, competitivitatea şi eficienţa sunt date de gradul în care acestea reuşesc să îşi utilizeze optimal resursele*"[10]. În acest sens se constituie şi consideraţia potrivit căreia „*un alt element care ilustrează gradul de competitivitate al unei societăţi este dat de modul în care aceasta reuşeşte să utilizeze resursele disponibile astfel încât să reducă nivelul ameninţărilor, riscurilor şi a vulnerabilităţilor la care este supusă*"[11].

Competitivitatea unei economii naţionale este influenţată în mod decisiv de faptul că „*concomitent, se manifestă şi un alt fenomen: afirmarea pe scena mondială a unor entităţi altele decât statele*"[12], astfel încât „*provocările induse de procesul globalizării, suprapunerea acestuia cu tendinţele spre regionalizare şi fragmentare generează noi tensiuni şi factori de risc. Multiplicarea continuă a numărului de entităţi ce acţionează pe scena globală prin afirmarea actorilor non-statali conduce la creşterea complexităţii procesului de luare a deciziilor în politica externă şi de securitate a statelor*"[13].

O categorie importantă de entităţi nonstatale îl reprezintă „*întreprinderile transnaţionale care sunt sisteme economice dezvoltate din trusturi sau corporaţii internaţionale anterioare sau create în perioada ultimelor decenii, care constau din active tangibile şi intangibile – capital investit în producţia de bunuri şi/sau servicii, capacităţi de cercetare-dezvoltare, tehnologii avansate, modalităţi şi practici de organizare şi management, legături comerciale - desfăşurate şi deţinute în ţara de origine şi în alte ţări. Aceste sisteme sunt mari conglomerate cu o geografie proprie. Ele cuprind firmele-mamă şi filialele din ţara de origine şi din alte ţări. Oricare dintre aceste componente de bază poate să fie formată de mai multe întreprinderi, nu de una singură.*

Sistemele de întreprinderi transnaţionale generează nu numai bunuri şi servicii, ci şi capital bănesc pentru investiţii, noi tehnologii, capacităţi de inovaţie şi de instruire a forţei de muncă pentru utilizarea tehnologiilor, practici de organizare şi gestionare proprii – toate îndreptate spre sporirea potenţialului concurenţial, a profitabilităţii întreprinderilor şi a întregului sistem. Un asemenea sistem nu este închis, ci se află în interacţiune şi relaţii de schimb cu sistemele altor întreprinderi transnaţionale şi cele din ţările-gazdă"[14].

Dezvoltarea economiei globale astăzi este puternic influenţată „*de acţiunile întreprinderilor transnaţionale. Ele sunt actorii principali pe scena lumii şi principalii factori ai concurenţei economice a unei ţări*"[15].

Şi în ţările aflate în Europa de Est, societăţile transnaţionale îndeplinesc „*un rol extrem de important în ceea ce priveşte crearea cadrului competiţional pe pieţele ţărilor respective. Prin colaborarea cu firmele locale, întreprinderile transnaţionale transferă principalele valori corporative, tehnologie şi know-how, jucând un rol important în creşterea competitivităţii firmelor locale*"[16].

Un reputat specialist în economie globală apreciază că, în general, societăţile transnaţionale (corporaţiile) „*deţin un loc principal în răspândirea avantajelor globalizării în ţările în curs de dezvoltare, contribuind la creşterea nivelului de trai din multe regiuni de pe glob. Corporaţiile au făcut posibilă pătrunderea pe pieţele din ţările industrializate avansate a produselor din ţările în curs de dezvoltare; capacitatea corporaţiilor moderne de a le comunica aproape imediat producătorilor ce anume doresc consumatorii internaţionali a reprezentat un avantaj enorm pentru ambele părţi. Corporaţiile au fost agenţii transferului de tehnologie de la ţările industrializate avansate la ţările în curs de dezvoltare, contribuind la micşorarea decalajelor din perspectiva resurselor. Corporaţiile au creat locuri de muncă şi au stimulat creşterea economică a naţiunilor în curs de dezvoltare, au adus în ţările dezvoltate mărfuri contribuind astfel la scăderea inflaţiei şi a ratei dobânzilor*"[17].

Activitatea desfăşurată de societăţile transnaţionale le situează în centrul globalizării, acestea putând fi „*învinovăţite pentru multe dintre laturile ei negative, dar pot fi creditate şi pentru multe dintre realizările sale. Nu ne punem problema dacă globalizarea în sine este bună sau rea, ci cum putem să o remodelăm astfel încât să funcţioneze mai bine...*"[18].

Toate aceste realităţii conduc la aprecierea potrivit căreia „*globalizarea defineşte gradul de interacţiune dintre state, semnificaţia graniţelor şi realitatea care desparte actorii naţionali. Nu există îndoială că aceasta este o parte a globalizării. O altă semnificaţie a globalizării este aceea de fenomen al dezvoltării, ca proces natural intern de schimbare a statelor. Prin urmare, globalizarea poate fi înţeleasă ca o expresie a profundelor transformări ce au avut loc în ultimul deceniu în interiorul statelor, cât şi în relaţiile dintre state. Acestea ne fac să gândim nu la dispariţia sau la retragerea statului, ci la schimbarea funcţionalităţii sale: statele încă există, deşi*

Autorul este locotenent-colonel şi activează în cadrul Statului Major General al Ministerului Apărării Naţionale. De asemenea, deţine şi calitatea de doctorand al Universităţii Naţionale de Apărare „Carol I" în domeniul „Ştiinţe militare" fiind interesat de interconexiunile existente între securitatea economică şi securitatea naţională.

fac lucruri diferite, fac unele lucruri mai puţin bune decât obişnuiau să facă, dar în schimb îşi asumă noi responsabilităţi. Prelungirea acestui argument este că, în chiar era globalizării, atât statele, cât şi un sistem statal continuă să existe"[19]. Dar, ca fenomen al dezvoltării, procesul de globalizare „*creează un imens profit şi conduce la acumularea unor bogăţii materiale apreciabile*"[20].

În cadrul procesului globalizării un factor extrem de important îl reprezintă „*consolidarea influenţei UE în lume, creşterea rolului său global care constituie un interes major pentru România. Pentru ţara noastră, apartenenţa la Uniunea Europeană reprezintă o garanţie suplimentară pentru securitate şi prosperitate. Ratificarea Tratatului de la Lisabona semnifică parcurgerea unei etape importante a unui proces cu o istorie unică, oferind Uniunii instituţii modernizate şi metode de lucru optimizate capabile să răspundă provocărilor generate de o lume internaţională în reaşezare. UE este din ce în ce mai mult un actor mondial, acţiunile sale având impact în domenii foarte importante pentru stabilitatea internaţională. Valorile sale fundamentale constituie baza relaţiilor sale externe, plecând de la convingerea că democraţia, respectarea drepturilor omului sau un nivel ridicat de trai sunt obiective valabile în întreaga lume*"[21].

Astfel, se poate estima că, „*în perioada actuală, riscurile la adresa securităţii sunt de natură nemilitară şi, mai ales, internă, manifestându-se, în special, în domeniile economic, financiar, social şi ecologic. Perpetuarea şi conjugarea unor vulnerabilităţi existente în aceste domenii pot afecta însă securitatea ţării, generând efecte interdependente, difuze, multi-direcţionale, care impun modalităţi de prevenire şi acţiune adecvate şi flexibile. Neglijarea, amplificarea ori acumularea necontrolată a acestor vulnerabilităţi pot să creeze instabilitate şi să conducă la transformarea lor în riscuri la adresa securităţii*"[22].

Economia naţională activând într-un mediu al interdependenţelor sporite, în opinia noastră - este absolut necesar să aibă ca **scop fundamental** al ***managementului strategic economic*** (**MSE**) – pentru etapa actuală - integrarea tot mai avantajoasă pe pieţele internaţionale de bunuri şi servicii, cât şi de capital care determină în mod decisiv securitatea economică a României.

Principalele ***elemente de management strategic economic*** (**EMSE**) care considerăm că pot soluţiona pozitiv problematica realizării scopului fundamental al **MSE** mai-sus enunţat sunt:

1. **Folosirea posibilităţilor oferite de globalizare** pentru promovarea intereselor economice ale României prin identificarea căilor de acces prin care comerţul exterior poate contribui la accelerarea dezvoltării economice, impulsionând economia reală. Este necesar *adoptarea unui mod de gândire global* în **MSE** a României pentru evitarea efectelor negative ale comerţului internaţional, cu implicaţii imediate asupra economiei naţionale.

2. Un important **EMSE** îl reprezintă **eliminarea lohnului**. Perpetuarea şi în viitor a unor exporturi prevalent în materii prime sau a mărfurilor cu un nivel redus de prelucrare va avea ca efect *crearea unei stări de vulnerabilitate a economiei româneşti* prin deficitele comerciale din ce în ce mai mari care se vor acumula.

3. Se constituie ca **EMSE** necesitatea susţinerii **respecializării României pe pieţele internaţionale** aflate într-o acerbă concurenţă printr-un efort de restructurare continuă. Orientarea cu eficienţă a proceselor economice necesare îndeplinirii acestui **EMSE** este condiţionată de redefinirea *domeniilor producţiei materiale şi ale cercetării*, în care România trebuie să dobândească avantaj competitiv. Atenuarea şi eliminarea treptată a decalajelor în domeniul productivităţii, randamentului şi eficienţei ar permite obţinerea de performanţe pozitive a economiei naţionale în competiţia dură pe plan mondial a capacităţilor economice naţionale (tehnice şi de capital social). **Nesoluţionarea problemelor legate de competitivitate** a economiei naţionale, va duce la adâncirea decalajelor dintre ţara noastră şi ţările dezvoltate, la o *stare de vulnerabilitate generală a economiei*.

4. Esenţial pentru performanţele în viitor a complexului economic naţional îl reprezintă **EMSE** care constă în **promovarea unui model economic bazat şi orientat spre producţie**, *prin respingerea categorică şi sistematică a modelului de capitalism speculativ*. Potenţialul economic influenţează în mod decisiv interacţiunea unei economii cu ceilalţi actori din economia mondială.

5. **Soluţia imperios necesară** în vederea eliminării sau atenuării elementelor de risc din economia românească cu impact major asupra asigurării şi creşterii stabilităţii macroeconomice capabilă să ofere un grad de certitudine dezvoltării ţării noastre îl reprezintă susţinerea unui **EMSE** materializat prin *realizarea unor ritmuri înalte de creştere economică* de către economia naţională.

6. O componentă importantă a **MSE** este reprezentată de *identificarea şi promovarea căilor şi metodelor specifice* unui **EMSE** care să aibă ca efect *amplificarea efectelor pozitive ale activităţii STN-urilor* în România printr-un parteneriat public-privat judicios susţinut printr-o legislaţie adecvată şi prin oferirea de facilităţi comerciale ori prin sprijin financiar şi material direct se poate influenţa activitatea STN-urilor în România în favoarea statului român.

Astfel, STN-urile ***pot deveni un factor principal*** al unui EMSE:

- de susţinere a activităţilor de cercetare-dezvoltare şi de extindere a acestora şi a rezultatelor acestora prin generalizarea efectelor de antrenare, a transferurilor tehnologice şi de cunoştinţe manageriale;
- prin folosirea posibilităţilor şi a resurselor de finanţare a STN-urilor în condiţii avantajoase pentru economia naţională în scopul intensificării proceselor de producţie;
- organizarea în condiţii mai bune a exporturilor prin folosirea legăturilor de pe pieţele internaţionale ale STN-urilor şi a segmentelor acestora pe pieţele internaţionale; folosirea pieţelor de desfacere a STN-urilor pentru promovarea produselor româneşti cu ajutorul STN- urilor şi în scopul eliminării tendinţelor negative şi oscilaţiilor în manifestarea cererii şi ofertei pe plan internaţional prin valorificarea posibilităţilor STN-urilor pentru diferitele categorii de mărfuri;

- evitarea efectelor negative de monopol;

- creşterea atractivităţii României printr-un parteneriat activ între statul român şi STN-uri.

7. Dezvoltarea factorilor de producţie în consonanţă cu deziderate cantitative şi calitative în planul evoluţiilor globale constituie un **EMSE** esenţial pentru direcţionarea efortului de edificare a unui complex economic naţional eficient, pe baze realiste, sub dictatul regulilor comune pe plan global şi anume cele ale cererii şi ofertei, ale concurenţei, ale preţurilor internaţionale prin crearea (cel puţin) a unui holding românesc ca instrument de promovare a intereselor economice naţionale.

Crearea, susţinerea şi dezvoltarea holdingului românesc reprezintă o cale pentru crearea unei economii naţionale puternice, deziderat care are la bază realitatea care demonstrează că puterea economică şi competitivitatea unui complex economic naţional este strâns corelată cu numărul de companii care au reuşit să se impună pe pieţele internaţionale, transformându-se apoi în corporaţii multinaţionale. În general, competitivitatea anumitor sectoare economice este şi mai mult dependentă de activitatea internaţionalizată a companiilor care activează în cadrul aceluiaşi sector.

8. O importanţă deosebită în ansamblul economiei naţionale o reprezintă **EMSE** ***constând în promovarea unui management financiar flexibil***, adecvat la realităţile şi necesităţile economiei naţionale.

Astfel, ***se constituie ca ansamblu de măsuri*** specific acestui tip de **EMSE**:

- asigurarea unei căi importante de dezvoltare a economiei naţionale prin valorificarea fluxurilor investiţionale directe. Valorificarea mai bună a potenţialului de membru UE prin îmbunătăţirea accesului la ISD permiţând o integrare mai eficientă în circuitele economice şi financiare ale UE - întrucât UE deţine stocul actual de ISD cel mai important. Acumularea înaltă de ISD/cap de locuitor ar influenţa pozitiv şi consacra rolul ţării noastre de pol receptor de stocuri de ISD, ceea ce ar mări volumul fluxurilor de ISD în România.

- monitorizarea în general a fluxurilor financiare în scopul identificării oportune a capitalurilor speculative care pot constitui un factor de risc la adresa securităţii financiare a ţării în scopul asigurării oportune a posibilităţii de contracarare a acţiunii negative a acestora;

- menţinerea unor ritmuri înalte de creştere presupune deteriorarea severă a balanţei comerciale care se constituie ca o ameninţare majoră pentru economia naţională prin generarea unei situaţii de deficit a contului curent impunând ca necesitate stringentă echilibrarea balanţei de plăţi externe. Întrebuinţarea ca sursă majoră de finanţare, în afara investiţiilor străine (fluxuri autonome) a împrumuturilor externe (fluxuri compensatorii) generează un alt risc major pentru securitatea financiară a ţării prin posibilitatea incapacitătii potenţiale de a prelungi datoriile pe termen mediu şi lung din surse private ajunse la scadenţă care la rândul ei are ca efect scurgerea din depozite a valutei din sistemul bancar şi ieşirea acesteia din România.

9. **Scopul final** al integrării în ordinea economică mondială îl reprezintă înlăturarea inegalităţilor procesului de distribuţie şi al circulaţiei capitalurilor, în general al resurselor ca şi mijloacele de punere a acestora în lucru şi astfel, prin materializarea acestui important **EMSE**, *lărgirea premiselor necesare dezvoltării intensive a factorilor de producţie naţionali*.

10. Aflată într-o epocă a insecurităţii strategice – stadiul actual de dezvoltare al globalizării este dominat de incertitudine. O cale de gestionare eficientă a elementelor de incertitudine care domină economia mondială, în sensul menţinerii unui nivel de risc acceptabil a factorilor de risc ai economiei naţionale o poate oferi promovarea formelor moderne de economie, iar în cadrul acestora a soluţiilor recomandate de ştiinţă şi tehnologie.

Ca membrii ai comunităţii euroatlantice, *„românii se bucură de aceleaşi oportunităţi şi sunt afectaţi de aceleaşi riscuri şi ameninţări ca şi aliaţii şi partenerii noştri*”[23].

În această perioadă, *„dimensiunea nonmilitară a securităţii a câştigat teren în faţa celei militare. Motivul este simplu, fiind evocat deseori în studiile de securitate: conştientizarea faptului că odată cu sfârşitul Războiului Rece, ameninţarea militară de mare amploare s-a diminuat, ea fiind înlocuită de noi riscuri, pericole şi ameninţări de natură politică, economică, socială, ecologică*”[24]. De aceea, *„riscurile şi ameninţările pe care statele vor trebui să le gestioneze vor fi din ce în ce mai interdependente, transnaţionale şi complexe în substanţa lor, ceea ce va presupune multiple formule de cooperare internaţională, bilaterale, multilaterale, regionale sau chiar globale*”[25]. O vulnerabilitate majoră *„a lumii contemporane rezidă în raportul dintre tendinţele dezvoltării accelerate ştiinţifice şi economice (tendinţe de mondializare) şi sistemele sociale, politice şi instituţionale în lentă prefacere. Capacitatea de a gestiona (stăpâni) schimbarea la nivelurile local, naţional, regional şi mondial în economie, societate, politică şi în plan spiritual se conturează drept principalul factor de succes/insucces al acţiunii umane*”[26].

Din domeniile tehnologiei şi a economiei, globalizarea *„se revarsă tot mai puternic în cele mai variate domenii ale vieţii sociale: raporturi politice, sociale, demografice, de mediu, militare, cultură, religie, civilizaţie, mentalităţi etc. Fiind un proces prin care lumea tinde să devină un spaţiu unic, globalizarea este fie contestată (de conservatori), promovată în mod curajos (de liberali), ca „instrument” al prosperităţii universale, păcii şi libertăţii, fie tratată ca pe un pericol din unghiul supra-teritorialităţii şi dimensiunii planetare a relaţiilor sociale (de critici).*

Ea creează deopotrivă oportunităţi şi vulnerabilităţi pentru oricare entitate socială. Astfel, cea mai mare parte a prosperităţii mondiale şi îmbogăţirea standardului de viaţă din ultimii ani derivă din expansiunea comerţului global, investiţiilor, informaţiilor şi tehnologiei. De asemenea, globalizarea a ajutat la progresul democraţiei prin extinderea „pieţei de idei” şi a idealurilor de libertate. Aceste noi fluxuri comerciale de investiţii, informaţii şi tehnologie, transformă securitatea naţională. Globalizarea ne-a expus la noi provocări, a schimbat modul în care cele vechi aduceau atingere intereselor şi valorilor noastre,

dar în aceeaşi măsură a îmbunătăţit vizibil capacitatea noastră de a răspunde”[27].

Disocierea netă între evoluţiile din mediul intern şi cel internaţional *„este tot mai greu de făcut, în contextul acţiunii conjugate şi întrepătrunderii unor procese care pot crea condiţii favorabile pentru apariţia, previzibilă sau nu, a unor riscuri la adresa securităţii naţionale. Accentuarea interdependenţelor multiple între state, globalizarea şi liberalizarea schimburilor de orice fel – de la cele comerciale, la cele informaţionale – fac tot mai dificilă asemenea disociere într-un mediu globalizat, în care riscurile interne şi cele externe pot fi generate şi se potenţează în mod reciproc*”[28].

De aceea, pare a fi mai pertinentă aprecierea că *„transformările care stau sub semnul globalizării crescânde a economiei mondiale creează condiţii pentru creşterea şi dezvoltarea economică şi noi alternative pentru atingerea acestor obiective, dar, că acestea ridică în acelaşi timp şi numeroase sfidări la adresa tuturor statelor, deopotrivă dezvoltate, în curs de dezvoltare sau în tranziţie. După cum, la fel de pertinentă pare a fi opinia acelor analişti care consideră că viitorul integrării globale va depinde – aşa cum a depins şi în trecut – de forţa beneficiilor percepute şi de capacitatea câştigătorilor de a-şi susţine cauza în termeni politici, de succesul în construirea unor structuri instituţionale – interne şi internaţionale – care să corespundă obiectivului de gestionare a unei varietăţi de fluxuri între ţări şi, nu în ultimul rând, de politicile de natură să pregătească ţările în vederea înfruntării provocărilor derivând din deschiderea economică mai mare*”[29].

Importanţa construirii unor structuri instituţionale adecvate realităţilor perioadei de acum este subliniată şi de alt cunoscut autor. Astfel, se susţine că *„globalizarea a fost inegală. Dezvoltarea instituţiilor noastre internaţionale nu a ţinut pasul cu dezvoltarea pieţelor financiare internaţionale, iar aranjamentele noastre politice au rămas în urma globalizării economiei*”[30]. Şi *„mai direct spus, cei ce elaborează politicile economice au înţeles greşit modul în care pieţele financiare funcţionează de fapt, în timp ce instituţiile internaţionale cu rol de conducere nu au reuşit să ţină pasul cu integrarea sporită a activităţii economice globale. Crizele vor continua să lovească sistemul financiar internaţional atâta vreme cât nu se face o reformă de fond*”[31].

Problema esenţială în discuţia despre globalizare *„este aceea a moralei şi justiţiei în cadrul noii ordini internaţionale, şi nu aceea a beneficiilor libertăţii comerţului, pe care atât ţările bogate şi cele sărace le recunosc căutând, în acelaşi timp, să cucerească o parte cât mai mare a pieţei internaţionale. Dovezile în legătură cu costurile prea mari, în special din punct de vedere social, impuse de globalizare şi cu beneficiile prea mici ale acesteia sunt contradictorii şi interpretabile, deoarece se referă la fenomene diferite, iar rezultatele sunt deschise unor interpretări la rândul lor diferite, chiar contradictorii, în funcţie de anumite interese şi de obiectivitatea relativă a analizei efectuate*”[32]. Astfel, *„se impune, ca o condiţie esenţială a avansării procesului de globalizare, asigurarea unei ,,feţe umane” a acestuia, reorientarea globalizării prin umanizarea sa, punerea fiinţei umane, cu întregul său bagaj de nevoi spirituale, temeri şi susceptibilităţi, în centrul acestui proces*”[33]. De aceea, *„într-o lume complexă, dinamică şi conflictuală, aflată în plin proces de globalizare, înţelegerea profundă a tendinţelor majore de evoluţie a lumii şi a modului în care fiecare ţară are şansa să devină parte activă a acestui proces este o condiţie esenţială a oricărui progres. Egal importantă – şi deopotrivă esenţială – este cunoaşterea, înţelegerea şi evaluarea corectă a proceselor interne, a gradului de coeziune socială, a capacităţii de mobilizare pentru realizarea unor astfel de proiecte naţionale*”[34].

Astfel *„reducerea influenţei riscurilor la adresa securităţii, printr-o postură activă în domeniul prevenirii conflictelor şi gestionarea crizelor, vor constitui coordonate permanente ale politicii de securitate a României*”[35].

---

[1] Teodor Frunzeti, **Geostrategie**, Editura Centrului Tehnic-Editorial al Armatei, Bucureşti, 2009, p. 370.
[2] Preşedintele României, **Strategia naţională de apărare – Pentru o Românie care garantează securitatea şi prosperitatea generaţiilor viitoare,** Bucureşti, 2010, p. 6.
[3] Preşedintele României, **Strategia de securitate naţională a României – România Europeană, România Euro-Atlantică: pentru o viaţă mai bună într-o ţară democratică, mai sigură şi prosperă, Bucureşti,** 2006, p. 7.
[4] Teodor FRUNZETI, **Geostrategie**, Editura Centrului Tehnic-Editorial al Armatei, Bucureşti, 2009, p. 127.
[5] Preşedintele României, **Strategia naţională de apărare – Pentru o Românie care garantează securitatea şi prosperitatea generaţiilor viitoare,** Bucureşti, 2010, p. 5.
[6] *Ibidem*, p. 12.
[7] Preşedintele României, **Strategia de securitate naţională a României – România Europeană, România Euro-Atlantică: pentru o viaţă mai bună într-o ţară democratică, mai sigură şi prosperă,** Bucureşti, 2006, p. 12.
[8] Preşedintele României, **Strategia naţională de apărare – Pentru o Românie care garantează securitatea şi prosperitatea generaţiilor viitoare,** Bucureşti, 2010, p. 5.
[9] *Ibidem*, p. 10.
[10] *Ibidem*, p. 7.
[11] *Ibidem*, p. 7.
[12] Teodor FRUNZETI, **Globalizarea securităţii,** Editura Militară, Bucureşti, 2006, p. 8.
[13] Preşedintele României, **Strategia de securitate naţională a României – Garantarea democraţiei şi a libertăţilor fundamentale, dezvoltarea economică şi socială susţinută şi durabilă, aderare la NATO şi integrare în Uniunea Europeană**, Bucureşti, 2001, p. 13.
[14] Ionuţ PANDELICĂ, **Companii transnaţionale,** Editura Economică, Bucureşti, 2007, p.54.
[15] *Ibidem*, p.61.
[16] *Ibidem*, p.57.
[17] Joseph E. STIGLITZ, **Mecanismele globalizării,** Editura Polirom, Iaşi, 2008, p. 164.
[18] *Ibidem*, p. 164.
[19] Teodor FRUNZETI, **Globalizarea securităţii,** Editura Militară, Bucureşti, 2006, p. 49.
[20] *Ibidem*, p. 8.
[21] Preşedintele României, **Strategia naţională de apărare – Pentru o Românie care garantează securitatea şi prosperitatea generaţiilor viitoare,** Bucureşti, 2010, p. 15.
[22] Preşedintele României, **Strategia de securitate naţională a României – Garantarea democraţiei şi a libertăţilor fundamentale, dezvoltarea economică şi socială susţinută şi**

durabilă, aderare la NATO şi integrare în Uniunea Europeană, Bucureşti, 2001, p.13.
[23] Preşedintele României, **Strategia naţională de apărare – Pentru o Românie care garantează securitatea şi prosperitatea generaţiilor viitoare,** Bucureşti, 2010, p. 7.
[24] Teodor FRUNZETI, **Geostrategie,** Editura Centrului Tehnic-Editorial al Armatei, Bucureşti, 2009, p. 376.
[25] Preşedintele României, *op. cit.,* p. 12.
[26] Teodor FRUNZETI, *op. cit.,* p. 127.
[27] Teodor FRUNZETI, **Geostrategie**, *Capitolul VI – Globalizare şi regionalizare*, Editura Centrului Tehnic-Editorial al Armatei, Bucureşti, 2009, p. 371.
[28] Preşedintele României, **Strategia de securitate naţională a României – Garantarea democraţiei şi a libertăţilor fundamentale, dezvoltarea economică şi socială susţinută şi durabilă, aderare la NATO şi integrare în Uniunea Europeană,** Bucureşti, 2001, p. 18.
[29] Teodor FRUNZETI, **Geostrategie**, Editura Centrului Tehnic-Editorial al Armatei, Bucureşti, 2009, p. 127.
[30] George SOROS, **Despre globalizare,** Editura Polirom, Iaşi, 2002, p. 15.
[31] *Ibidem*, p. 13.
[32] Teodor FRUNZETI, **Globalizarea securităţii,** Editura Militară, Bucureşti, 2006, p. 16.
[33] *Ibidem*, p. 16.
[34] Preşedintele României, **Strategia de securitate naţională a României – România Europeană, România Euro-Atlantică: pentru o viaţă mai bună într-o ţară democratică, mai sigură şi prosperă,** Bucureşti, 2006, p. 2.
[35] *Ibidem*, p. 24.

PROPUNERI:

- ***Susţinerea efortului de înţelegere a tendinţelor actuale de evoluţie la nivel global şi regional pentru a fi capabili să materializăm toate oportunităţile care apar datorită globalizării dar şi pentru a fi capabili să contracarăm riscurile şi ameninţările inerente acestuia.***
- ***Orientarea politicii de securitate a României în sensul reducerii riscurilor şi ameninţărilor la adresa ţării noastre.***
- ***Construirea unor structuri instituţionalizate potrivite şi ajustabile noilor cerinţe datorate permanentelor modificări de pe scena europeană.***
- ***Sincronizarea elementelor interne cu cele internaţionale cu efect direct asupra dezvoltării, prosperităţii şi bunăstării statului şi cetăţenilor români.***

COLOCVIU STRATEGIC ***este o publicaţie a Centrului de Studii Strategice de Apărare şi Securitate ce include rezumate ale temelor de cercetare ştiinţifică, conferinţelor, simpozioanelor, seminariilor, meselor rotunde, opinii şi puncte de vedere ale unor personalităţi de marcă din armată şi societate, din ţară şi străinătate, implicate în cercetarea ştiinţifică din domeniul securităţii.***

Publicaţie realizată cu sprijinul Editurii şi Tipografiei Universităţii Naţionale de Apărare „Carol I”
Tehnoredactare computerizată: Mirela ATANASIU
Supliment al revistei *IMPACT STRATEGIC*
ISSN: 1582-6511; B: 0162/640/2011

Centrul de Studii Strategice de Apărare şi Securitate
Şos. Panduri, nr. 68-72, Sector 5, Bucureşti
Telefon: 021.319.56.04, Fax 021.319.55.93
e-mail: cssas@unap.ro
http//:cssas.unap.ro